

Respons

Irak: Palestinere i Irak. Kontroll/arrestasjon på grensen av palestinere som vender tilbake til Irak

Problemstilling/spørsmål:

- Hva skjer med de palestinere som reiser tilbake til Irak?
- Risikerer de å bli fengslet? Eventuelt hvor lenge?
- Blir palestinere som returnerer til Irak fengslet og eventuelt torturert i forbindelse med kontroll på grensen?

Innledning

Kildene som Landinfo har konsultert har gitt sprikende informasjon. Det kan imidlertid fastslås at i hvert fall en del av de palestinerne som blir tvangsreturnert blir holdt i forvaring for undersøkelser når de ankommer irakisk grense. Vi har ikke fått det klart hvordan de som blir holdt i forvaring blir behandlet.

Lovlig og ulovlig retur

Pass- og immigrasjonsmyndighetene på Bagdad Internasjonale Flyplass var i et møte med Landinfo den 24. oktober 2010 helt klare på at myndighetene ikke tar imot palestinere som returnerer etter å ha fått avslag på en søknad om asyl. Det er ikke blitt oppgitt om disse kan bli holdt tilbake for undersøkelser før de må forlate landet igjen.

De som har reist ut på lovlig måte med et gyldig reisedokument, kan imidlertid returnere innen tre måneder etter utreise.

Ifølge en mellomstatlig organisasjon som er til stede i Irak (e-post 24. februar 2011) må palestinere, i likhet med andre ikke-irakere, skaffe seg utreisevisum før avreise. Utreisevisum blir generelt gitt rutinemessig. Kravet til lovlig innreise er at man har gyldig innreisevisum som kan fås via irakisk ambassade. Visumet blir stemplet i reisedokumentet.

Man må derfor skille mellom de som returnerer lovlig innen tre måneder etter utreise, og de som returnerer ulovlig.

Respons **Irak: Kontroll/arrestasjon på grensen av palestinere som vender tilbake til Irak**

Palestinere som returnerer lovlig innen tre måneder etter utreise

Ifølge en mellomstatlig organisasjon som er til stede i Irak (telefonsamtale 17. februar 2011) vil den returnerte bli sluppet igjennom innreisekontrollen på lik linje med andre ordinære reisende såfremt han eller hun har gyldig visum og gyldig reisedokument. Problemet er imidlertid at de fleste palestinerne i praksis ikke bruker reisedokumentet sitt når de reiser ut av Irak, da de fleste land ikke aksepterer dette dokumentet. De velger da heller å bruke et falskt irakisk pass (ofte S-pass) og reiser således ulovlig ut av landet.

Også PLOs representasjonskontor i Amman, Jordan (e-post 28. februar 2011) mener at palestinere med gyldige dokumenter som returnerer innen fristen, vil kunne passere grensen på lik linje med alle andre ordinære reisende.

Adam Shapiro, medstifter av den internasjonale pro-palestinske organisasjonen International Solidarity Movement, uttalte imidlertid til Landinfo under et møte i Oslo 22. februar 2010 at palestinere som reiser ut lovlig og returnerer innen fristen, rutinemessig blir avvist på grensen, selv om de etter loven har krav på innreise. Han viste til et tilfelle med en palestinsk kvinne som hadde reist til Dubai for medisinsk behandling. Etter endt behandling skal hun ha blitt nektet å få fornyet reisedokumentet av den stedlige irakiske ambassaden på tross av at hun hadde overholdt fristen.

Shapiro sa også at flyselskaper som trafikkerer de internasjonale flyplassene i Irak har instruks om å nekte alle palestinere fra Irak å gå ombord i deres fly. I en e-post (24. februar 2011) nevner han en palestinsk familie som skal ha blitt nektet å gå om bord på et fly fra De Forente Arabiske Emirater til Irak på tross av at de hadde gyldige reisedokumenter.

Palestinere som må tilbake til Irak vil derfor prøve å ta seg inn i landet utenom de offisielle grenseovergangene, ifølge Shapiro. Shapiro har innhentet sin informasjon fra palestinere fra Irak som har bosatt seg utenfor Irak og fra palestinere fra Irak som oppholder seg i flyktningleire i Irak og Syria.

En mellomstatlig organisasjon som er til stede i Irak (e-post 24. februar 2011) sier også at de har hørt om at palestinere er blitt avvist på grensen selv om de etter loven skulle slippes igjennom. Organisasjonen har imidlertid ikke fått verifisert disse opplysningene.

Landinfo har derfor grunn til å tro at palestinere kan tenkes å bli avvist av irakiske myndigheter selv om de fyller kravene til lovlig innreise, men Landinfo kan på den annen side ikke bekrefte dette sikkert.

Palestinere som returnerer etter tremånedersfristen eller ulovlig på andre måter

Adam Shapiro (møte 22. februar 2011) uttalte at palestinere som returnerer til Irak uten gyldige dokumenter ikke blir anholdt på grensen men blir avvist direkte, i henhold til gjeldende instruks på grenseovergangene.

Ifølge en mellomstatlig organisasjon som er til stede i Irak (telefonsamtale 17. februar 2011) derimot, blir de som ankommer grensen uten papirene i orden, f.eks. tvangsreturnerte og personer som har reist ut på falske dokumenter, holdt tilbake og tatt inn til nærmere ID-sjekk. Slike personer har brutt irakisk immigrasjonslov ved å ankomme uten gyldige dokumenter.

Organisasjonen viser videre (e-post 24. februar 2011), som et eksempel, til erfaringer med palestinere fra Irak som er blitt tvangsmessig returnert fra Syria via al-Tanf grenseovergang. Disse blir overført til politistasjonen i al-Waleed 1-2 km fra grensen for å bli forhørt av

---

Respons Irak: Kontroll/arrestasjon på grensen av palestinere som vender tilbake til Irak

etterretnings- og sikkerhetspersonell. Der blir de spurt om personlige motiver for å ha reist ut av Irak, hva de har gjort utenfor Irak og grunnen til at de blir returnert. Opplysningene som den returnerte gir blir så kontrollert, noe som normalt tar to arbeidsdager. I denne tiden blir den returnerte holdt i forvaring i politistasjonens lokaler. Ved behov, for eksempel medisinske, kan kontrollen gjennomføres på kortere tid.

Etter at kontrollen er fullført, blir den returnerte overført til domstolen i ar-Rutba i Anbar provins. Der blir de som kan dokumentere sin identitet som palestinsk flyktning bosatt i Irak, løslatt. Dersom det foreligger anførsler om den returnerte som skal etterforskes ytterligere, blir han eller hun overført til den domstol som skal utføre etterforskningen. Det skal ha blitt anført forhold som besittelse av falske eller ulovlig tilegnede dokumenter mot enkelte av de returnerte.

Organisasjonen har ingen informasjon om forholdene under forvaringen i ar-Rutba. Den har heller ikke gitt informasjon om behandlingen på politistasjonen i al-Waleed.

Blir palestinere som returnerer til Irak fengslet og eventuelt torturert i forbindelse med kontroll på grensen?

Av ovenstående informasjon fremgår det at tvangsreturnerte palestinere har blitt holdt tilbake for å forklare seg om sitt fravær fra Irak. Landinfo kan ikke bekrefte at dette er praksis ved alle landets grenseoverganger, og vi har heller ikke informasjon om hvordan behandlingen har vært under forvaringen. Landinfo har samtidig fått en indikasjon på at mange som nektes adgang til landet blir avvist direkte uten noen forutgående forvaring, uten at det likevel kan fastslås med sikkerhet eller eventuelt i hvilken grad.

Landinfo har på grunnlag av kildematerialet ikke kunnet fastslå om mishandling finner sted under forvaring.

Utlendingsforvaltningens fagenhet for landinformasjon (Landinfo) skal som faglig uavhengig enhet innhente og analysere informasjon om samfunnsforhold og menneskerettigheter i land som Utlendingsdirektoratet, Utlendingsnemnda og Justis- og politidepartementet til enhver tid har behov for kunnskap om for å kunne løse sine oppgaver. Landinfos rapporter og temanotater er basert på opplysninger fra både offentlige og ikke offentlige kilder. Opplysningene er innsamlet og behandlet i henhold til kildekritiske standarder. Kilder som av ulike grunner ikke ønsker å bli offentliggjort, er ikke nevnt ved navn.

En respons er et svar på konkrete spørsmål og problemstillinger som saksbehandlere i utlendingsforvaltningen har stilt Landinfo. Responser er ikke ment å være utfyllende redegjørelser for et tema eller et spørsmål, men skal gi svar på de konkrete spørsmålene som er stilt, og ellers inneholde det som til enhver tid trengs av bakgrunnsinformasjon.

Opplysningene som blir lagt fram i responsene, kan ikke tas til inntekt for et bestemt syn på hva praksis bør være i utlendingsforvaltningens behandling av søknader. Landinfos responser er heller ikke uttrykk for norske myndigheters syn på de forhold og land som responsene omhandler.

Referanser

Muntlige kilder

- Irakiske pass- og immigrasjonsmyndigheter på Bagdad Internasjonale Flyplass. Møte i Bagdad 24. oktober 2010.
- En mellomstatlig organisasjon som er til stede i Irak. Telefonsamtale 17. februar 2011, e-post 24. februar 2011.
- PLOs representasjonskontor i Amman, Jordan. E-post 28. februar 2011.
- Adam Shapiro, medstifter av den internasjonale pro-palestinske organisasjonen International Solidarity Movement. Møte i Oslo 22. februar 2011, e-post 24. februar 2011.

© Landinfo 2010

Materialet i denne publikasjonen er omfattet av åndsverklovens bestemmelser. Uten særskilt avtale med Landinfo er enhver eksemplarframstilling og tilgjengeliggjøring bare tillatt i den utstrekning det er hjemlet i lov.